

Domače vesti

Novi grobovi

JOSEPH TISOVIC

Po dvo-tedenski bolezn je snoči umrl v City bolnišnici poznani rojak Joseph Tisovic, stari 51 let, stanujoč na 12902 Kirtan Ave. Zena mu je umrla pred dvema mesecema. Doma je bil iz Žužemberka pri Novem Mestu, odkoder je prišel v Ameriko pred 37 leti. Bil je član SNPJ Tuzapuška sestro Angelo Puc, v Indianapolisu, Ind., pa več sorodnikov. Pogreb oskrbuje Žetov pogrebni zavod. Čas pogreba in druge podrobnosti bodo poročane jutri.

ANGELA KOS

Danes zjutraj ob 6:15 uri je umrla Mrs. Angela Kos iz 1177 E. 74 St. Pogreb je v oskrbi Žetovovega pogrebnega zavoda. Podrobnosti bomo poročali jutri.

AMALIA NOVINC

Snoči je preminila na svojem domu Mrs. Amalia Novinc, soproga Franka Novinca na 19320 Muskoka Ave. Pogreb oskrbuje Svetkov pogrebni zavod. Podrobnosti bomo poročali jutri.

JENNIE VELIKONJA

V Huron Rd. bolnišnici je snoči umrla Jennie Velikonja, stanujoča na 1060 E. 61 St. Pogreb oskrbuje Grdinov pogrebni zavod. Podrobnosti bodo poročane jutri.

EVA DOMSIC

Zgodaj danes zjutraj je umrla v St. Alexis bolnišnici Mrs. Eva Domsic iz 1148 E. 163 St. Pogreb oskrbuje Grdinov pogrebni zavod. Podrobnosti bomo poročali jutri.

ZADUSNICA

Jutri zjutraj ob 6.30 uri se bo brala zadusnica v cerkvi sv. Vi- da ob 9. obletnici smrti Steven Andolek. Sorodniki in prijatelji so vabljeni, da se opravi udeležje.

KLUB DRUŠTEV SND

Zastopnike Kluba društev SND na St. Clair Ave. se opozarja, da se bo vršila redna seja jutri večer 23. jan. v SND. Pričetek ob osmih. Vabi se vse zastopnike, da se gotovo udeležje.

IZ BOLNIŠNICE

Mr. Louis Penge iz White Rd., Wickliffe, O., se je vrnil iz bolnišnice, kjer se je nahajal zadnja dva tedna radi zlomljenih noge, na svoj dom. Prijatelji ga lahko obiščejo, mi mu pa želimo skorajšnje okrevanje!

POPRAVEK

V poročilu o novih uradnih klub "Ljubljana" bi se moralo glasiti, da je pevovodja Mr. Frank Rupert. Toliko v blagohotni popravek.

KAZANJE SLIK V JAVNI KNJAZNICI NA SUPERIOR AVENUE

Clevelandska javna knjižnica bo kazala serijo slik "March of Time" vsakega ponedeljka ob 8. uri zvečer v avditoriju glavne čitalnice na 325 Superior Ave. V programu za 27. januarja bo prikazan film, ki se nanaša na Italijo, na njen sedanji položaj, kakor tudi na položaj, ko je ta država bila v vojni premagana.

Filmi "March of Time" se lahko brezplačno izposojajo od filmskega urada knjižnice, kjer so na razpolago tudi filmi: "Zračna pota bodočnosti", "Brazilija", "Canada", "Indija", "Paci-

Nobene cenzure ne bo na konferenci v Moskvi

Časnikarji bodo imeli popolno svobodo poročanja o posvetovanjih zunanjih ministrov štirih velikih sil

WASHINGTON, 21. jan.—Sovjetska vlada je obvestila Zedinjene države, da ne bo nobene cenzure vesti od strani Sovjetske zveze v teku konference, ki se bodo vršile v marcu med ministri za zunanje zadeve velikih štirih v Moskvi.

Tudi časnikarji bodo imeli popolno svobodo, da pošiljajo ne-cenzurirana poročila s te konference. Tozadevna poročila ne bodo niti prišla pred cenzorja, da se prepreči pošiljanje vesti, ki ne obravnavajo vprašanj konference. Sovjetska vlada že vrši priprave, da olajša časnikarsko službo tujim časnikarjem, ki bodo lahko pošiljali vesti naravnost iz svojega hotela.

Pričakuje se, da bo najmanj 60 časnikarjev iz Zedinjenih držav odpotovalo v Sovjetsko zvezo, da prisostvuje konferencam.

Zima je prav zares pritisnila v Clevelandu

Pravijo, da vsaj do petka ni misliti, da bo kaj odnehala

Včeraj se je začela v Clevelandu "prava zima." Zaradi nizkega pritiska plina so mnoge hiše bile prave ledenice. Navzlic temu, da so inženirji East Ohio Gas Co. napeljali plin za industrije v privatna stanovanja, se ni v pogledu mraza nič izboljšalo.

Poročila meteorološke postaje pravijo, da ni pričakovati, da bo huda zima popustila pred petkom.

Tovarne se zapirajo

General Electric Co. bo verjetno znižala število delavcev, če se obskrba s plinom ne izboljša. Baje bo prizadetih okrog pet tisoč delavcev. "The Apex Electrical" kompanija je že zaprla tovarno s poročilom, da ne bo dela, dokler se vreme ne izboljša.

Zaradi plinskih napeljav, ki niso bile zmogljive obskrbovati privatna stanovanja s plinom, so bila najbolj prizadeta predmestja Rocky River, Fairview, North Olmsted in Parkview. Mnogo pozivov je prišlo tudi iz Euclida, Lakewooda, Cleveland Heights in okolice West Parka.

BIVŠI FRANCOŠKI PREMIER PRIDE PRED SODNJO

PARIZ, 20. jan.—Bivši ministrski predsednik Francije Camille Chautemps bo sojen od strani visoke sodnice zaradi "ogražanja notranje varnosti države." Chautemps se sedaj nahaja v Zedinjenih državah ter bo torej sojen v odsotnosti.

VIŠJE CENE ZA LUKSUZNE AVTOMOBILE

DETROIT, 21. jan.—General Motors Co. je danes naznanila zvišanje cen svojim luksuznim modelom, ki bo znašalo od \$18 do \$193. Zvišane bodo cene luksuznim modelom vseh avtomobilov od Chevroletov do Cadillacov.

filško obrežje, "Filipini", "Portugalska", "Južna Afrika", "Švedska" in "Texas." Vsi programi javne knjižnice so prosti vsake vstopnine.

General Marshall zaprisežen za državnega tajnika

WASHINGTON, 21. jan.—General George C. Marshall je bil danes zaprisežen za novega državnega tajnika v prisotnosti predsednika Trumana.

Predsednik Truman je zagotovil novega tajnika, da je prepričan, da se urad državnega tajništva nahaja "v varnih rokah." Rekel je, da čeravno obžaluje, da je Byrnes podal ostavko, vendar veliko ceni pripravljenost gen. Marshalla, da sprejme to breme na sebe.

Novi državni tajnik je podal izjavo, v kateri je rekel, da smatra svojo novo službo za "nepolitično."

NYC ŽELEZNICA POSLALA DOMOV 7.000 DELAVCEV

NEW YORK, 21. jan.—Uprava New York Central železnice je danes naznanila, da je izza 1. januarja poslala domov okrog 7.000 delavcev, ki so zaposleni pri vzdrževanju prog. Korak je bil podvzet v svrhu znižanja stroškov.

V omenjenem številu so vključeni delavci omenjene železnice širom dežele, ki je nezadovoljna, ker zvezna komisija v nedavni odredbi ni dovolila večjih tovarnih pristojbin.

Kakor se razume, je v clevelandskem okrožju prizadetih samo 50 do 60 delavcev.

SLAVNI JUGOSLOVANSKI KIPAR IVAN MESTROVIĆ DOSPEL V ZED. DRŽAVE

NEW YORK, 19. januarja.—Svetovno znani kiparski umetnik Ivan Mestrovic je pred nekaj dnevi došel semkaj iz Jugoslavije in v svojem razgovoru s časnikarji, v atelju umetnice Malvine Hoffman, je dejal, da bo odšel v Syracuse, N. Y., kjer bo na tamošnji univerzi predaval o kiparski umetnosti. Vsega skupaj bo ostal v Zedinjenih državah eno leto. V Ameriko je prišla z njim tudi njegova žena Olga ter sin Matko Mestrovic.

Mestrovic v Ameriki ni nov gost; tu je bil prvič leta 1924 in tedaj so bila njegova dela razstavljen v Brooklyn muzeju, potem je prišel sem v leto 1928, ko je bilo slovesno odprto njegovo delo v Chicagu, predstavljajoče dva indijanska jez-deca. V raznih ameriških muzejih je najti Mestrovicova dela in kakor je izjavil bo letos v New Yorku razstava njegovih del dodelanih izza leta 1941.

Med vojno je Mestrovic tudi slikal, ker ni imel na razpolago dovolj prostora za delo z umetniškimi letom. Na Ameriški akademiji v Rimu je izdelal ogromno delo "Pieta", ki je izklesano iz Car-

VSIGREHI IZ SUHE DOBE SE VEDNO NISO PLAČALI

WASHINGTON, 21. jan.—Stric Sam še vedno pobira denarne kazni, ki so bile naložene njegovim zelnim državljanom za casa prohibicije. Po proračunu je na podlagi zakona o prohibiciji država iztirjala v letu 1946 vsoto \$20,922.00. Pričakuje se, da bo tekom leta 1947 nabranih se okrog \$19,000.00, v teku 1948 pa \$16,000.00.

Kako je pa prišlo do tega, da se kazni za "stare grehe" še vedno plačuje, se bo vprašal marsikateri bralec. Cela zadeva je zelo preprosta. Mnogi od onih starih "veselih bratcev," ki so ga pili takrat, ko se ga ni smelo piti, so se obenem znašli tudi pod ključem. Ko so pa svojo kazen presedeli, so se morali pisмено obvezati, da bodo tudi plačali.

Sedaj jih pa pridno ob-pobira denarne kazni, da ne bi kdo ugovarjal, da država ne opravi vestno svoje naloge...

TELEFONIST PRI DELU ODKRIL, DA MU JE ŽENA NEZVESTA

CAPE MAY COURTHOUSE, N. J., 20. jan.—Ernest H. Corson, ki je po poklicu popravilalec telefonskih napeljav, je popravljal neko telefonsko zvezo in pri poizkušanju iste je prisluhnil telefonskim razgovorom. Kar naenkrat pa je slišal svojo ženo, ki se je pogovarjala s svojim ljubčkom.

Corson je oddiral domov in ženo, ki je mati štirih otrokov, zadavil. Njeno truplo je z avtom pripeljal pogrebu, katere-mu je rekel: "Imam v avtu neko delo za vas."

ENA ZA LOVCE

AUGUSTA, Me., 12. jan.—V državi Maine je bilo v minuli lovski sezoni ubitih okrog 32.000 srnjakov, kar predstavlja najvišje število, ki je do sedaj bilo doseženo.

rarskega mramorja in tehta pet in pol ton. V tem je skušal, kot je dejal sam, zajeti izraz "Gloveske tragedije" vseh časov.

Časnikarjem je Mestrovic povedal, da je bil tekom okupacije interniran, kot tudi, da je njegova akademija v Zagrebu sedaj v živahnem razmahu in izrazil upanje, da se bodo tam razvili novi mladi talenti. Kot profesor na Syracuse univerzi, je dejal, bo skušal poučevati po istih metodah in porazdeliti učence v iste kategorije kot na svoji akademiji v domovini. Po njegovem mnenju niso nikdar vsi učenci poklicani, da postanejo umetniki, zato je potrebno, da učitelj sam spozna, kdo je le rokodelci in kdo je umetnik. Med možnostjo posnemanja in talentom za ustvarjanje je velika razlika.

Mestrovic je bil rojen kot kmečki sin v Dalmaciji in je še kot mali pastirček rezbaril, ker je imel za lesorazno veselje tudi njegov oče. Ko mu je bilo 13 let je bilo nekaj njegovih del razstavljenih in spričo njegovega talenta je potem dobil priložnost, da se je izšolal na Dunaju in v drugih evropskih centrih.

Vloga Zedinjenih držav v pogajanjih glede Spitsbergov

Bivši predsednik Hoover se bo podal v Nemčijo

Razume se, da bo šel tja z naročilom, da sestavi ekonomsko poročilo za Trumana

WASHINGTON, 21. jan.—Bivši predsednik Herbert Hoover se bo podal v Nemčijo, da sestavi ekonomsko poročilo o položaju v Nemčiji za predsednika Trumana.

Iz Bele hiše poročajo, da bo Hoover imel sestanek s Trumanom, toda ni povedano, o čem bosta konferirala.

Neki krogi pravijo, da bo Hoover imel nalogo, da prouči razmere v Nemčiji in poda o njem osebno poročilo predsedniku Trumanu. Verjetno bodo ta poročila Hooverja služila kot podlaga za predgovore v zvezi z mirovno pogodbo za Nemčijo.

Poročilo kot priprava za konferenco v Moskvi

Baje želi predsednik Truman imeti popolno in vsestransko poročilo o Nemčiji, predno se začne konferenca zunanjih ministrov v Moskvi.

Poročilo ugotavlja, da je naloga, ki jo je povelil predsednik Truman Hooverju v nasprotju z stališčem pokojnega predsednika Roosevelta in njegovega New Deal, ko je Hoover bil popolnoma potisnjen v stran.

Hoover bil lani na potovanju v Evropi

Hoover je že enkrat potoval po Evropi in sicer spomladi lanskega leta, ko je "študiral stanje prehrane" v posameznih državah Evrope, med ostalimi tudi v Jugoslaviji.

Po končanju prve svetovne vojne je vodil religio organizacijo, ki je delila hrano poljski vladi z namenom, da podpre isto v borbi proti sovjetom. Hoover je znan kot sovražnik Sovjetske zveze. Ob neki priliki je menda izjavil: "Ambicija mojega življenja je, da uničim Sovjetsko zvezo."

GEN. MARSHALL ODLOČNO ZANIK, DA BO KANDIDAT ZA PREDSEDNIKA

WASHINGTON, 21. jan.—V zvezi z govoricami, da bi gen. George C. Marshall utegnil biti demokratski kandidat za predsednika v letu 1948, je Marshall danes podal izjavo, "da hoče enkrat za vselej napraviti konec vsem takim govoricam, in da ne bo pod nobenimi pogoji kandidiral za noben politični urad. Slično izjavo je pred nekaj dnevi podal tudi gen. Dwight Eisenhower, načelnik generalnega štaba Zedinjenih držav.

ŠE EN NACIST OBDOJE NA SMRT

STUTTGART, 20. jan.—Siegfried Kabus, bivši nacistični poveljnik "storm" čet, ki je pred kratkim vrgel bombo v poslopje, kjer so se nahajali uradi za denacifikacijo Nemčije, je bil danes obsojen na smrt z obesa-njem. Pripadal je podtalni organizaciji nacistov, ki je izvršila tekom zadnjih tednov več terorističnih atentatov.

Armada in mornarica proti sovjetski zahtevi, medtem ko državni department baje zavzame "srednjo pot"

Washington, 21. jan.—Armada in mornarica Zedinjenih držav bosta verjetno na podlagi pretekle politike nastopili proti zahtevam Sovjetske zveze za Spitsberško otočje, odnosno proti zahtevam, da Sovjetska zveza skupaj z Norveško prevzame kontrolo nad temi strateškimi otoki.

Veruje se, da bo državni od-delek zavzel srednjo pot. Težko bo naravnost odbiti zahteve Sovjetske zveze spričo dejstva, da Zedinjene države zahtevajo široko sveta razne baze, od katerih se nekatere nahajajo oddaljene od Zedinjenih držav več tisoč milj.

Norveška je pripravljena na sporazum z Rusijo

Norveška vlada je izjavila, da je pripravljena na pogovore glede Spitzbergov, v kolikor to odobrijo Anglija, Danska, Zedinjene države, Francija in Holandija. Te države skupaj s poraženo Italijo in Japonsko so bile države, ki so podpisale sporazum, po katerem je bilo prepovedano ustanavljati vojaške baze na Spitzbergih.

Posebni odbor za koordinacijo med državnim, vojnim in mornariškim oddelkom je nad leto dni razmotrival možnosti za ustanovljenje baz. Armada in mornarica sta zahtevali, da se ustanovi mreža vojnih baz na Pacifiku in Atlantiku. Nasprotno temu državni oddelek pripo-roča bolj konzervativen načrt, da Zedinjene države sledijo skle-pom poverjenjstva Združenih narodov.

Pričakuje se, da bosta armada in mornarica opozorili, da bi so-vjetske baze na Spitzbergu omo-gočile polete sovjetskih letal do industrijskih mest Zedinjenih držav na srednjem zapadu in do pristanišča v New Yorku.

Pomanjkanje olja in maščobe se nadaljuje

Pomanjkanje olja in maščobe v svetu bo bolj resno v prvi polovici leta 1947, pravijo večaki v zvezi s preiskavo odbora American Fat Salvage.

Med tistimi, na katere se je obrnil v preiskavi položaja glede olja in maščob omenjeni odbor, se nahajajo večaki oddelka za poljedelstvo in trgovino med-narodnega odbora za nužno hrano, unije farmarjev itd. Veščaki pravijo, da ne bo mogoče zado-voljiti potreb za najmanj 150 milijonov funtov maščobe. Iz-boljšanje položaja se pričakuje šele v jeseni leta 1947.

LEPOTICA UŠLA IZ ROK UGRABITELJA

SACRAMENTO, Cal., 21. jan.—Nocoj se je vrnila k svojim staršem 17-letna lepota Alice Devine, ki je bila prošli pone-deljek ugrabljen, nakar so starši prejeli svaro, da bo umorje-na, ako ne plačajo \$10,000 od-kupnine. Policija je bila za ugrabite-ljem na lovu preko štirih držav. Kot se razume, je mladenka ugrabitelju ušla, toda ostale pod-robnosti še niso znane.

Governerska igra v Georgiji

ATLANTA, 21. jan.—Her-man Talmadge je izjavil danes pred državnim zbornico, da je pripravljen odstopiti, pod pogojem, da stori isto podgovernor M. E. Thompson, ki vztraja, da na po-dlagi državne ustave urad gover-nerja pripada njemu, nakar bi se vršile izredne volitve, pri katerih naj bi volili samo državljani bele polti.

Danes so prebivalci Atlante vprizorili ogromno demonstracijo proti Talmadge-u, v kateri je korakalo okrog 7000 oseb pred državnim kapitol, kjer so Talmadge-a "simbolično" obesili v efigiji.

Vodilno mesto v demonstraciji so zavzemali dijaki državne uni-verze.

ANGLIJA OBDOLŽILA ALBANJO PRED ZN

LAKE SUCCESS, 20. jan.—Anglija je predložila pred Var-nostni svet obtožbo proti Alba-niji v zvezi s incidentom v zalivu Krfa.

V noti je povedano, da je Al-banija namenoma postavila mi-ne pred ta zaliv in s tem pre-kršila "mednarodni zakon."

Albanci se opravičujejo, da je Anglija s pomočjo svojih voj-nih ladij kršila suvereniteto Al-banije, ko so te ladje plule v albanskih vodah navzlic vsem protestom albanske vlade.

CASTNIKOM ARMADE JE PREPOVEDANA KRITIKA

WASHINGTON, 21. januarja.—Vojni oddelek je prepovedal časnikom v armadi vsako kri-tiko v pogledu zedinjenja arma-de in mornarice. Nekateri čas-niki so nezadovoljni in ne pričakujejo, da bi načrt združitve mogel biti uspešen.

MUSLIMANI V INDIJI DOBJO LASTNO DRŽAVO

KALKUTA, 20. jan.—Mahat-ma Gandhi je podal izjavo, da bodo muslimani dobili posebno državo v Indiji, če bodo sledili nasvetom njihovega voditelja Ali Jinnaha.

Šport se izplača!

Sloviti clevelandski baseball igralec Bob Feller je včeraj z upravo kluba "Indians" podpisal pogodbo, o kateri se trdi, da mu je dajala okrog \$80,000 letnih dohodkov. Podrobnosti pogodbe sicer niso bile objavljene, ampak povedano je bilo, da bo Fel-ler poleg visoke redne plače de-ležen tudi bonusa na podlagi udeležbe pri igrah clevelandske-ga profesionalnega baseball kluba.

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3, OHIO
HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Saturdays, Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES—(CENE NAROČNINI)	
By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town:	
(Po raznašalecu v Cleveland in po pošti izven mesta):	
For One Year—(Za celo leto)	\$7.00
For Half Year—(Za pol leta)	4.00
For 3 Months—(Za 3 mesece)	2.50
By Mail in Cleveland, Canada and Mexico:	
(Po pošti v Cleveland, Kanadi in Mehiki):	
For One Year—(Za celo leto)	\$8.00
For Half Year—(Za pol leta)	4.50
For 3 Months—(Za 3 mesece)	2.75
For Europe, South America and Other Foreign Countries:	
(Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države):	
For One Year—(Za celo leto)	\$9.00
For Half Year—(Za pol leta)	5.00

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

104

BORBA ZA KOROŠKO

Zastopniki zunanjih ministrov štirih velikih sil, ki so začeli z zborovanjem v Londonu, da pripravijo osnutek za sestavljanje mirovne pogodbe z Nemčijo in Avstrijo, bodo med ostalim obravnavali vprašanje Koroške in spodnje Štajerske. Na podlagi njihovih priporočil bodo ministri za zunanje zadeve, ki se bodo sestali v mesecu marcu v Moskvi, sestavili besedilo in pogoje za mirovno pogodbo z Nemčijo in Avstrijo.

Jugoslavija je predložila spomenico, v kateri zahteva priključitev slovenske Koroške in spodnje Štajerske, kjer prebiva med skupnim prebivalstvom 190.000 večina 126.000 Slovencev. Kot kažejo prvi znaki, bodo te jugoslovanske zahteve naletele na odpor Anglije in Zedinjenih držav, kar bo v tukajšnjem "velikem" tisku spremljano s staro in zagrizeno propagandno gonjo proti novi Jugoslaviji, ki smo jo imeli priliko opazovati pri obravnavanju vprašanja Julijske Krajine, odtodno Trsta.

Že v prvih komentarjih te od strani Jugoslavije predložene spomenice se pojavljajo v "velikem" ameriškem tisku znaki, ki jasno kažejo, da se niti pri tem vprašanju ne bodo upoštevale zahteve koroških Slovencev za priključitev k Jugoslaviji, temveč da bo odločilen činitelj pri odrejanju stališča Anglije in Zedinjenih držav političen načrt onih, ki streme po ohranitvi nedeljive in "stare" Avstrije. V Cleveland News" od 11. januarja piše L. F. Levenberg, da se bodo zunanji ministri ob tem vprašanju znašli na stari liniji, oziroma, da bo Sovjetska zveza podpirala zahteve Jugoslavije, Anglija in Zedinjene države pa z vso vehemenco zagovarjale interese Avstrije. Kot je bilo omenjeno že pri vprašanju Trsta, je bilo to čisto jugoslovansko vprašanje postavljeno na podlago "power politics," ter se je pri tem pozabilo na najbolj osnovne principe pravičnosti za vse narode in po tem takem tudi pravičnosti za slovenski narod. Omenjeni L. F. Levenberg piše nadalje, da jugoslovanske zahteve kršijo sporazum od leta 1943, ki obljublja Avstriji posebno "vpoštevjanja," sploh pa ne omenja tistega najbolj važnega vprašanja—vprašanja, ki je povezano z logičnimi dejstvi, da ni Jugoslavija ona, ki postavlja svoje zahteve za "imperijalistično linijo," temveč da je prebivalstvo Koroške, ki zahteva priključitev k Jugoslaviji, in ki s "staro Avstrijo" ne želi imeti v tem pogledu nič skupnega, ker se je naveličalo živeti v okvirju bilo kakšne Avstrije, najmanj pa okvirju takšne kot si jo predstavlja Levenberg v svojem članku "Avstrija je upravičena do posebnih vpoštevjanj."

Da se pri rešitvi tega vprašanja ne bi delale zopet kakšne krivice, ki so izraz sovraštosti napram novi Jugoslaviji od strani zapadnih velikih sil, je vredno poudariti nekatere odstavke iz članka angleške časnikarice June Cannan (ki je bil pod naslovom "Angleški glas o Koroškem problemu" priobčen tudi v Enakopravnosti dne 20. dec.), v katerem je rečeno, da "na deset tisočev Slovencev, ki žive na Koroškem, čaka sedaj na razvoj političnih dogodkov, ki bo odločil o njihovi usodi, z napetostjo, ki ni nič manjša od tiste, ki vlada med primorskimi Slovenci, o katerih je svet mnogo več slišal v mednarodnih pogajanjih in konferencah." Članek June Cannan temelji na razgovorih z angleškim generalom Gerald Sharptom, ki je rekel, da je "splošno priznana stvar, da Slovenci v dobi med obema vojnama niso dobili onih pravic in enakopravnosti, ki jim je bila obljubljena. Avstrijska vlada je zadržno obljubila jezikovno in kulturno enakopravnost in avtonomijo, a tega ni izpolnila, kar daje Slovincem razlog za upravičene pritožbe."

Navzlic temu priznanju pa angleški general ni nikakor naklonjen edino pravilni rešitvi vprašanja koroških Slovencev, ki ga v svoji borbi zahtevajo slovenski narodni prvaki, namreč, rešitvi, da se slovenski del Koroške in spodnje Štajerske priključi Jugoslaviji. Na mesto tega za govarja staro linijo, po kateri je bil po prvi svetovni vojni ta del slovenskega ozemlja nepravilno odtrgan od Jugoslavije. To je tem bolj smešno in naravnost cinično, ker ista angleška okupacijska oblast s terorjem in šikanami zatira narodne čute in težnje koroških Slovencev, v času, ko bo celo vprašanje prišlo pred konferenco zunanjih ministrov velikih štirih.

Na nobenega dvoma, da se enako kot pri vprašanju Trsta in Julijske Krajine, Jugoslavija na splošno opira na jasna in logična dejstva ter da so njene zahteve upravičene. Toda ravno iz razloga "power politics," ki ga skušajo

Program Unesca in stališče Jugoslavije

Govor jugoslovanskega delegata Vladislava Ribnikarja na zadnji plenarni seji Organizacije Združenih narodov za vzgojna, socialna in kulturna vprašanja

Jugoslovanski delegat Vladislav Ribnikar je imel na zadnji plenarni seji Unesca (Organizacije Združenih narodov za vzgojna, socialna in kulturna vprašanja) v Parizu naslednji govor:

Že v splošni razpravi smo poudarili svoje stališče, da mora program Unesca, ako hoče doseči uspeh, temeljiti na naslednjih osnovnih načelih:

1. Polno spoštovanje posebnosti kulture posameznih narodov, neodvisnost in nedotakljivost vseh kultur.

2. Učinkovita pomoč naravnemu kulturnemu razvoju vsakega naroda.

3. Aktivno preprečevanje vsake akcije, naperjene proti miru, in sodelovanje med narodi.

Jugoslovanska delegacija je tedaj opozorila, da določeno število predlogov, ki so bili sestavljeni na sejah pripravljane komisije, ne odgovarja tem načelom.

Med delom delegacije skupščine Unesca smo z zadovoljstvom ugotovili, da je mnogo delegacij enakega mišljenja, da se je delo v komisijah v določeni meri razvijalo v duhu, ki odgovarja prvemu in drugemu izmed treh navedenih načel. Tako so bili posamezni predlogi pripravljane komisije izpremenjeni, nekateri odloženi na poznejši čas, posamezne delegacije pa so predložile nove predloge, ki je iz njih razvidno posebno prizadevanje, da se vpliv Unesca na razvoj specifičnih nacionalnih kultur omeji.

Če bi hoteli na podlagi dosedanjih sklepov razumirati delo Generalne skupščine, mislim, da bi lahko že sedaj povedali, da je slednja v večini svojih sklepov o najvažnejših vprašanjih samo postavila nalogo organom Unesca, da pričnejo leta 1947 globlje proučevati glavna vprašanja kulturnega sodelovanja med narodi in sicer s tem, da izvedejo razne ankete, študije in razprave na delovnih konferencah. Šele prihodnja Generalna skupščina bo imela morebiti dovolj pripravljene gradiva za nove sklepe vseh vprašanj. Iz te ugotovitve lahko sklepamo, da je Generalna skupščina stala po vsej pravici na stališču, da ne rešuje vprašanj, ki niso poprej v zadostni meri proučena.

Ker na tej skupščini niso zastopani predstavniki vseh Združenih narodov, je zato slednja prisiljena, da s tako važnim činiteljem kulturnega življenja človeštva, kot je to znanstveno in kulturno izkustvo sovjetskih narodov, računa tudi v odstopnosti predstavnikov sovjetskega ljudstva in kulture. Če se bo predloženo delo sekretariata še nadalje opravljal v odstopnosti sovjetskih predstavnikov, se lahko po vsej pravici vprašamo, ali bo po preteku enega leta na prihodnji Generalni skupščini priložnej bolj ugoden za dokončane sklepe o teh važnih vprašanjih.

Ko naletimo v naših besedilih na besede kakor "demokracija" in "svoboda"—besede, ki so jih v preteklosti pa tudi danes mnogo uporabljali in zlorabljali—ih bodo nekateri tolmačili na podlagi označbe, ki jim jo je v glavni

zadnji plenarni seji Organizacije Združenih narodov za vzgojna, socialna in kulturna vprašanja

zadnji plenarni seji Organizacije Združenih narodov za vzgojna, socialna in kulturna vprašanja

perjene proti miru in miroljubnemu sodelovanju narodov.

Komisija je osredotočila svojo glavno pozornost na vprašanja prosvete in vzgoje ljudstva, izhajajoč od domneve, da se vprašanja vojne in miru v glavnem urejujejo z vzgojo mladine in kulturnim dvigom ljudskih množic. Čeprav se strinjamo, da je prosvetljenost važen činitelj pri oblikovanju politične zavesti ljudstva, mislimo, da zgornja domneva komisije ne zadeva jedra. Zgodovina dokazuje, da ne povzročajo vojn ljudske množice in da ni niti odvisno od ravni njihove civilizacije, če bodo nasilno potegnjene v osvajaalne vojne. Danes je povsem jasno, da želijo vse ljudske množice globoko in iskreno, da pride do miru. Prav tako pa tudi ni mladina tisti činitelj, iz katerega naj izvirajo akcije proti miru v svetu.

Izzivalcev vojne ne smemo iskati v širokih ljudskih plasteh, niti pri mladini. Prav tako je neumnost govoriti o "primerjanju" problemov nacionalizma z internacionalizmom" kot o "žarišču napetosti." Izzivalce vojne moramo iskati v onih politično zelo vplivnih skupinah, ki hočejo v svojem lastnem interesu pahniti narode v ekspanzivne in osvajaalne vojne in v ta namen brezobzirno izkoriščajo svoja močna propagandna sredstva.

Na ta njihova za mir negativna sredstva propagande—tisk, radio, film, publikacije—je potrebno usmeriti delovanje Unesca, kajti osnovna naloga te organizacije je ohranitev miru in varnosti. To delovanje Unesca ne sme omejevati samo na področje kulture in umetnosti, temveč tudi na vse oblike splošne informacije, ki lahko napravi največ dobrega.

V podkomisiji za informacije so obravnavali vprašanje, kako naj se prepreči objava raznih odkriti v tisku lažnih vesti. Meni kot novinarju se to zdi zelo preprosto. Naj navedem samo en primer: pred dnevi so čitali med zasедanjem naše Generalne konference v mnogih listih senzacionalne vesti o spopadih med Jugoslavijo in Grčijo, kako vdira Jugoslovanska armada v Grčijo in podobno. Te vesti so se sistematično pojavljale v listih točno tistega dne, ko so v New Yorku odločili o vprašanju, ki je življenjske važnosti za Jugoslavijo—vprašanje Trsta. In prav te vesti so takoj izginile, čim je padla glede tržaškega vprašanja odločitev.

Takšne in podobne vesti, go-spodje delegati, se ponavljajo vsakokrat, kadar se na mednarodni konferenci urejujejo usodopolna življenjska vprašanja posameznih narodov in predstavljajo vedno borbo, v kateri sodeluje veliko število vplivnih listov. Mislim, da mora Unesco ugotoviti neresničnost takšnih vesti. Lažje se je strinjati v formacijah, kakor v tolmačenjih.

Prepričan sem, da je za opredeljevanje držav, ki se niso določile stališča napram Unescu vprašanja stališča vodilnih organov Unesca, prav tako važna, kakor sam program. Od vsebine programa, ali pa še bolj od načina, kako se ta program uporablja v praksi, bo odvisno, ali bodo tudi one članice Združenih narodov, ki so sedaj izven organizacije, hotele sodelovati z Unescem in ali bo Unesco mogel prebroditi tisto svojo osnovno slabost, o kateri sem govoril na začetku, in ki je posledica odstopnosti Sovjetske zveze.

Samo, če bo Unesco prebodel to svojo slabost, bomo lahko po vsej pravici povedali, da imata besedi "internacionalen" in "univerzalen"—še dve besedi, ki jih Unesco pogosto uporablja—določen smisel, ki ni omejen na ideologijo niti enega samega dela človeštva in niti na nadvlado enega naroda ali skupine narodov na kulturnem načrtu.

Revizionistična gonja proti Jugoslaviji

Poskus avstrijskih neofašistov preprečiti pravično rešitev vprašanja Slovenske Koroške

Pred kratkim je vlada FLRJ (slovenske) južne Štajerske in mariborske kotline k Avstriji". Minister avstrijske zvezne vlade g. Schumy je zahteval na javnem zborovanju v Velikovcu 4. novembra 1945 ne samo Južno Tirolsko in Kanalsko dolino, temveč tudi mariborsko kotlino. Podobne izjave so dajali vsi zastopniki avstrijskih reakcionarnih strank in predstavniki najvišjih organov avstrijskih oblasti. Avstrijsko časopisje in tako zvana znanost so poskušali ves čas obstoja druge avstrijske republike opremiti revizionistično in imperialistično na nagnjenja z odgovarjajočimi političnimi in psevdoznanstvenimi argumenti.

V zadnjem času je ta revizionistična kampanja v avstrijskem tisku in političnem življenju zavzela še širši obseg. Vzrok je prav gotovo bližnja mirovna konferenca za Nemčijo in podpihovanje angloameriške reakcije. Če je bilo prej mogoče trditi, da ta revizionistična propaganda nima ničesar opraviti s pogledi avstrijske vlade in avstrijskih oblasti, je danes vse polno dokazov, da je revizionizem in imperializem linija avstrijske zunanje politike. O tem nam pričajo izjave in govori vodilnih avstrijskih funkcionarjev, ki se niti dosti ne trudijo, da bi poskušali tej zunanje politični liniji dati sodeben in demokratičen videz.

Najbolj zanimiva pa je ugotovitev, da ista politična bratovščina, ki vodi revizionistično in imperialistično propagando in politiko, ne verjame v samostojnost Avstrije. Iz tistih krogov, ki postavljajo zahtevo po slovenski južni Štajerski, in ki se borijo za "nedeljivo Koroško," prihaja "teorija," ki trdi, da je Avstrija nesposobna samostojnega življenja, da je gospodarsko in po svojih političnih tradicijah del nemškega Reicha, da je avstrijska samostojnost samo trenuten izhod v sili.

Znano je, da to stališče ni novo, da je večina sedanjih vodilnih avstrijskih funkcionarjev za stopala isto stališče že ob rojstvu prve avstrijske republike in da je bila ta misel izražena tudi v ustavi versajske Avstrije. To nam dokazuje, da avstrijski revizionisti ne ohranjajo "nedeljive Koroške" Avstriji, se ne borijo za priključitev slovenske južne Štajerske k Avstriji, ampak ustvarjajo s polno zavestjo postojanke za nastanek nove velenemske imperialistične države. Drugače bi ne bilo mogoče razumeti dejstva, da avstrijski reakcionarni politiki združujejo revizionizem s stalnim poudarjanjem nezaupanja v avstrijsko samostojnost.

Stanje v Avstriji nam govori, da avstrijskim politikom niso niti najmanj pri srcu interesi avstrijskega ljudstva. Razmere v prehrani, prometu, industriji in javnem življenju v Avstriji postajajo iz dneva v dan katastrofalnejše. Avstrijska vlada in njeni podrejeni organi odkrito izjavljajo, da ne morejo ničesar storiti za zboljšanje teh prilik. To pomeni, da nočejo storiti ničesar za zboljšanje.

Vsakomur je jasno, da ni mogoče tako enostavno zboljšati gospodarskih in političnih razmer v današnji Avstriji, vendar pa nam primeri naprednih držav po vsem svetu, predvsem pa v državah vzhodne Evrope, dokazujejo, da je mogoče rešiti še tako zapletena gospodarska in politična vprašanja z vztrajnim in odločnim delom, s pritegovanjem najširših ljudskih množic k reševanju teh vprašanj. Tega pa avstrijski vladajoči krogi ne želijo, ker se boje sodelovanja ljudskih množic pri vladanju.

Avstrijska vlada bo morala prej ali slej ugotoviti, da ni mogoče (Nadaljevanje na 3. strani)

Knjižna akcija za primorske žene in otroke

Ze več tednov se vrši med našimi antifašistkami akcija za zbiranje knjig in šolskih potrebščin za žene ter otroke Istre in vse Julijske krajine. Ze ob zaključku tedna istrske žene so v proslavo Oktobrske revolucije poslale naše žene 107 knjig, Slovenski knjižni zavod 53 različnih knjig tudi po 50 izvodov, založba "Naša žena" pa je poslala 220 knjig in brošur.

To zbiranje in pošiljanje knjig ter učbenikov se je razširilo in danes prihajajo pošiljke vsak dan v Ljubljano na Glavni odbor AFŽ, odkoder jih pošiljamo na Primorsko. Knjige so namenjene za vaše knjižnice, učbeniki in učila ter razne šolske potrebšchine pa za analfabetske tečaje, ki se vršijo predvsem v Istri. Naše žene so pravilno razumele, da je nepismenost naš veliki sovražnik; če si nepismeni, prej zapadeš sovražnim vplivom, se težje otreses starih predsodkov, skratka, nepismenost je velika ovira na poti do napredka. Akcija se stopnjuje proti zaključku leta, ker imajo naše žene namen, obdariti s knjigami primorske žene in otroke prav za praznike.

Tako so poslale žene iz Celja okolice: 15 knjig, 30 brošur in 41 zvezkov, žene iz Maribora so poslale 18 knjig, 21 brošur, žene iz Zaloge (Spodnji Kašelj) 36 pol papirja, 12 brošur, 47 zvezkov, 12 barvic, 50 svinčnikov in druge pisalne potrebšchine, Slovenske Knjičice so poslale dve knjigi in 125 brošur.

Ljubljana poslala 1.239 knjig, 256 brošur, 160 svinčnikov, 192 zvezkov, 65 revij, 42 pol papirja in druge šolske potrebšchine. V denarju je poslala AFŽ Kranj 60 dinarjev, Kamnik 88 dinarjev, krajevni odbor Ihan 500 dinarjev, okraj Ljubljana okolica skupno 5.419 dinarjev, okraj Kamnik 302 dinarja ter naročnice za Prešernovo knjižnico, žene okraja Radgona so poslale 1.650 dinarjev, AFŽ Peče je poslala Prešernovo knjižnico, AFŽ Sele pri Zirovnici prav tako.

Okraj Celje okolica je poslala 490 dinarjev, AFŽ Gradisce pa 70 dinarjev. Žene iz mesta Maribora so poslale 36 najnovejših knjig, kakor: "Pot nove Jugoslavije," Gorbatov "Neukročeni"

SAVED FROM FIRE . . . John Rocasanto, Chicago, keeps cool even though a fire burns his hat shop. Here he is shown with some of the hats he saved from the raging flames that completely destroyed his shop and most of his stock.

WITHOUT A COUNTRY . . . Mil-dred Gillars, 37, American musician-actress, known as "Axis Sally," arrested in Berlin for treasonable activities on behalf of the Nazi propaganda ministry, is now without a country to call her own.

itd. ter 178 brošur, 180 svinčnikov in 74 zvezkov.

Žene iz Vižmarja so poslale 107 knjig in brošur, 83 zvezkov, 38 svinčnikov ter mnogo drugih šolskih potrebščin in 2.137 dinarjev. Glavni odbor AFŽ pa pošilja 301 mladinskih knjig, deloma broširane deloma vezane. Vsak dan prihajajo novi prispevki in nove zbirke knjig. Knjige so opremljene s toplimi posvetili.

Vse te pošiljke so dokaz velike ljubezni, ki jo goje naše žene do primorskih bratov in sester. Ko pa pregledujemo poslane knjige, moramo ugotoviti, da je večina dala najboljše, kar je premogla. Tu so najnovejše izdaje naših založb, tu so najrazličnejše brošure, iz katerih se bodo naše primorske žene natanko poučile o stanju pri nas, tu so razne knjige za študij, kakor na primer Zgodovina VKPb, življenjepis in delo Lenina itd.

Tu so skrbno izbrane mladinske knjige, ki so izšle pred nedavnim, ter knjige, ki obravnavajo poljudno znanstveno snov. Vmes pa je tudi nekaj takih knjig, ki pričajo o tem, da so naše žene tudi brez pomisleka odrinile kako knjigo za akcijo, češ vse je dobro, kar dam. To pa ni res. Prav za našo Primorsko moramo s skrbjo izbirati knjige, da jim pošljemo res tisto, kar je najboljše. Kajti nima smisla, da bi se naše nepismene žene v Istri učile brati iz knjig, ki so našemu ljudstvu sovražne. In prav nobenega smisla nima, da bi naši Primorci prebirali slovensko besedo iz takih knjig, od katerih vsebine bi prav nič ne imeli.

Zato opozarjamo naše aktivistke, da posvetijo še večjo skrb akciji za zbiranje knjig za Primorsko. Če same žene, ki knjigo darujejo, ne vedo, kakšna je vsebina, je treba poizvedeti, ali je knjiga dobra ali ne. Ne gre tu le za škodljivi vpliv, gre tudi za skrb in pozornost, ki jo pokažemo s tem našim primorskim ženam in otrokom.

Gre za to, da bodo spoznali, da jim pošiljamo res najboljše, kar imamo, da jim želimo, da bodo v knjigah našli res dobro branje. Gre pa tudi za vzgojo samih žena, ki knjige darujejo. Kajti res ni vseeno, ali daš iz podstrešja staro knjigo, o kateri sploh ne veš, kaj v njej piše, in

SPEAKER OF THE HOUSE . . . Repr. Joseph W. Martin Jr. (R., Mass.), as he opened the 80th session of congress, after his election as speaker of the house. Following the Republican landslide, he succeeded Repr. Sam Rayburn (D., Tex.).

MISSES WEDDING . . . Pvt. James L. Hill, 18, Robinson, Ill., forced to stand guard at Hamilton Field, Calif., missed out on his wedding, but faked gun battle with six mythical bandits who he said attempted to rob air base office.

ker je že stara in umazana. S takimi knjigami se ne bomo odložili ljudem, ki so trpeli in žrtvovali več kot mi sami. Treba je vzgojiti naše žene v tem smislu: kar ni dobro zame, ni dobro za moje tovariše.

Da akcija uspeva, je dokaz, da so žene Slovenije razumele, kako je treba podpreti našo prosveto na Primorskem, ker so vsled pristranske šolske politike ZVU najbolj občutno prizadeti naši najmlajši in preko njih naša žena in mati, ki je stopila na celo borbo za našo šolo.

Zavest, da se je v senci partizanskih bajonetov obnovila slovenska šola, ki smo jo iztrgali iz rok fašistov-potujčevalcev, jim daje moč in hrabrost v današnjih dneh.

Anglo-ameriška reakcionarna klika bi nam hotela izpodrežati korenine in vzgajati deco v tujem duhu.

Naše šole bi hoteli izpremeniti v belogardistične postojanke, kjer naj bi poučevali izdajalci lastnega naroda in nadaljevali s svojim temnim protiljudskim delom.

Naša primorska žena pa se je dvignila pogumna in smela. Na čelu vaskih množic je stopila pred belogardista-učitelja in mu izprašala vest. Ker se je izkazal kot nasprotnik ljudstva, je moral zapustiti vas.

Žena v Dutovljah na Krasu je izjavila: "Moj otrok ne bo hodil v šolo, da bi ga zastrupil belogardist!"

V isti vasi je izjavila druga žena: "Borili smo se tudi za svojo šolo. V njej mora viseti slika heroja Tita, da bom vedela, zakaj je padel moj sin."

V Sv. Križu pri Trstu je prišel nov "učitelj." Zbrale so se žene in ga odlično oslovile. Odslovljenec pa se je zatekel k svojji zaščitnici ZVU in se pritožil. V Sv. Križu je zato prihitel sam zaveznikiški oficir za šolstvo, da napravi "red." Na pobudo žena je plat zvona sklical ljudstvo, ki je odločno zahtevalo svoje lanske učitelje in pravico, da visi v razredu slika maršala Tita. Na ugovor, da je Tito predstavnik sosednje države, je ljudstvo odgovorilo: "Tito smatramo za narodnega heroja. Stradal in zmrzaval je z nami v gozdovih in pod njegovim vodstvom smo se borili tudi za svobodo in demokratične pravice Primorske."

Brez besede se je zaveznikiški oficir odpeljal. V skalnem Doberdobu je stopila pred guvernerja, ki je prišel, da bi ščitil belogardista, poslanca od ZVU za učitelja, v črno oblečena žena. V udratih lelih so ji živo zagorele oči, ko je dejala:

"Mož in sin sta darovala življenje za srečnejšo bodočnost naših otrok. Ta zavest mi daje pravico, da v imenu vseh staršev zahtevam našega učitelja, ki ga poznamo in mu zaupamo, da bo našo deco vzgajal v resnične demokrate in vredne člane človeške družbe."

V Sempolaju nad Nabrežino se kljub izgonu trdovratno vrača belogardist "učitelj." Zato so žene pridržale otroke doma in jih same poučujejo tako, kakor to zahtevajo skupni interesi vsega demokratičnega ljudstva. Belogardist sameva v razredu in bo primoran zapustiti vas, ker se zanj nihče ne zmeni.

Take so šolske razmere v večini vasi tržaške okolice. Kako ZVU zapostavlja našo šolsko deco, je pač najlepši dokaz ta, da služijo šolska poslopja za zabavišča in bare anglo-ameriškim vojakom, medtem ko se naša šolska deca potika po privatnih poslopjih in po mrzlih barakah, ki naj služijo kot nadomestilo za šolska poslopja. Žene neprestano zborujejo in pošiljajo resolucije in protestne pisma ZVU v Trst, poudarjajoč, da ne bodo odnehale prej, dokler ne bodo njihovi otroci dobili takih učiteljev, kakršni so edino primerni za slovenske otroke.

Revizionistična gonja proti Jugoslaviji-

(Nadaljevanje z 2. strani)

goče ljudskih množic nasititi z imperialistično propagando. Avstrijske ljudske množice pa bodo ugotovile, da so njihovi največji sovražniki oživljevalci hitlerjevskih imperialističnih parol, da bodo vsa vprašanja, ki so življenjskega pomena za interese avstrijskega delovnega ljudstva, povoljno rešena, če bo avstrijska republika priznala tudi upravičene zahteve koroških Slovencev po priključitvi k Jugoslaviji in najodločnejše nastopila proti vsem, ki hočejo znova s starimi hitlerjevskimi zatiral-skimi parolami zapeljivati avstrijsko ljudstvo v krvavo, zelo nevarno avanturo.

Avstrijski imperialisti in revizionisti so obenem največji sovražniki avstrijske svobode in neodvisnosti. Ko bo ta resnica postala vodilo avstrijske notranje in zunanje politike, bodo ustvarjeni pogoji za srečnejšo bodočnost Avstrijcev samih in pa pogoji za res pravo odkrito in prijateljsko sodelovanje med Avstrijo in novo Jugoslavijo.

"Ljudska pravica"

Primorska mladina na delu

V trimesečnem priključitvenem tekmovanju v Julijski krajini je formirala mladina tri delovne brigade, ki gradijo ceste. V Baški grapi v tolminskem okraju gradi 68 mladincev in mladink brigade Simona Kosa cesto v Nemški Rut. Dve brigadi gradita cesto Ajševica-Grgar. Mladina grgarskega okraja, formirana v brigadi Ivana Ribarja-Lole, dela z grgarske strani, mladina vipavškega okraja, zbrana v brigadi Ivana Turšiča-Istoka pa z goriške strani, iz Ajševice proti Grgarju. Povezali bodo zaradi slabe ceste težko

dostopno visoko grgarsko planoto z Vipavske doline.

V brigadi Ivana Turšiča-Istoka so mladinci in mladinke iz Vipavske doline, sama utrjena, zdrava in delavna kmečka mladina. Z gradnjo ceste so pričeli 27. novembra, ko so pospravili poljske pridelke. Brigada se međa vsakih 14 dni, nekaj mladincev pa se je obvezalo za ves čas gradnje. Dela 120 mladincev in mladink in 30 mladincev-vojakov. Prišlo pa bo na pomoč mladini še 30 vojakov, in če jih ne bo prav posebno oviralo vreme, bo cesta do Božiča dograjena.

Brigada dela dopoldne od 8. do 12. ure. Med časom, ki jim preostane, pa študirajo in se posvečajo fizikulturi. Učijo se slovensčine, imajo bralne krožke, preštevili so že lepo število političnih brošur in dobrih knjig. Mladinci imajo skupno z vojsko vojaške vaje. Po večerih pa za razvedrilo pojo, recitirajo in plešejo narodne pleske. Pripravili so tudi že dve kulturni prireditvi. Obiskali so grgarsko brigado, ki je nastanjena v Rovnici in skupno z njimi priredili kulturni miting.

Brigada je nastanjena v Ajševici. Imajo svojo kuhinjo, o kateri pravijo, da je odlična. Boležna iz Bistrice vodi administracijo, zapisuje kubike in ve do podrobnosti, kako se gradi cesta. Mlad kmečki fant iz Črnič na Vipavskem, Mirko Brankovič je komandant. Svoj posel opravlja v zadovoljstvo vseh mladincev. Red in disciplina v brigadi sta skoraj vzorna.

Naredili so v 15 dneh nad 330 metrov ceste. Izkopali so 63 kubikov materiala, pripravili 134 kubikov kamenja, 275 kubikov gramoza, naredili 22 kubikov cestnega zidu, izvrtali 250 lukenj za mine in tlakovali 547 kvadratnih metrov ceste. Očistili so 130 metrov cestnega jarka.

Seja korporacije

"SLOVENSKI DELAVSKI DOM"

15335 WATERLOO ROAD
CLEVELAND, OHIO

Redna letna seja članov in društvenih članov (delničarjev) Slovenskega delavskega doma se vrši

v nedeljo, 26. jan.

PRICETEK OB 2. URI POPOLDNE

Člane in društvene zastopnike se prosi, da se te seje udeležijo.

Za direktorij Slov. del. doma,

VINCENT COFF, tajnik

The EMBASSY Bar

300 W. Center St., Anaheim, Calif.
V SREDIŠČU ORANŽNE DEŽELE
28 milj od Los Angeles na Route 101

Cocktails - pivo - žganje
Izvrstna hrana

PRIJAZNO SE PRIPOROČAMO PRIJATELJEM
IN ZNANCEM TER OBISKOVALCEM V
CALIFORNIJI, ZA OBISK

Lastnika:

Bill Sitter in Chas. Lusin
bivša Clevelandčana

Opravili so nad 8.470 delovnih ur.

V brigadi je bilo 44 pohvaljenih, udarnikov udarnikov še niso proglasili. Nameravajo jih ob otvoritvi ceste. Nekateri mladinci so bili pohvaljeni tudi po dvakrat ali trikrat.

Ob priliki zaključka priključitvenega tekmovanja na "dan dela" je pa prišlo v pomoč vipavski mladini okrog 2.240 ljudi, največ iz cone A, kar bo pripomoglo k hitrejši zgradnji ceste.

"Križarji" pred sodiščem

Kot ostanki razbitih fašističnih vojska so se tudi v mariborskem okrožju pojavili letos spomlad "križarji". Posamezne skupinice, ki so štele po dva, tri, največ pet mož, so se pojavljale zdaj tu, zdaj tam, napadale samotne hiše, izvrševale vlome in rope. Prihajali so navadno ponoči. Ko so vdrlj v hišo, so se predstavili za "križarje". Kot izraziti eksponenti reakcije so napadali predvsem ljudi, ki so se izkazali v narodno osvobodilnem gibanju. Navadno so prisilili napadene, da so klečali v eni sobi ali pa so jih postavili ob zid in med tem izropali hišo. Večina teh razbojnikov je služila poprej v nemški vojski, kjer so se pričeli gestapovskih metod, ki so jih izvajali sedaj kot plačanci domače in tuje reakcije.

Organi javne varnosti so položili najprvo vodilne člane, kmalu pa je bila vsa križarska razbojniška tolpa za zapani. Kolikor se je dalo ugotoviti, so izvršili 44 roparskih pohodov in zagrešili 113 zločinov. Posamezni križarji imajo na vesti do 60 razboj-

ništev, glavni zločinec pa je bil Slavko Pipenbaher, star 23 let.

Te dni so se morali ti zločinci, ki so predstavljali "vojsko" Stepincvih "križarjev" na Slovenskem, zagovarjati pred okrožnim ljudskim sodiščem v Mariboru. Po izvršeni razpravi, ki je jasno osvetlila početje in vlogo teh zločincev, so bili obsojeni:

Danko Stefan, star 21 let, doma s Pobrežja pri Mariboru, in Pipenbaher Slavko, star 23 let, na smrt z obešenjem, Danko Vlado, star 20 let, doma s Tezna pri Mariboru, na smrt z ustreliško, Iskra Ignac na 20 let, Iskra Stefan, Korošec Rudolf in Oberčkal Jože na 18 let, Poljšak Milan na 15 let, Praznik Stefan na 14 let, Vajgerl Jože na 12 let prisilnega dela z odvzemom prostosti, ostali pa na manjše kazni.

Svečana otvoritev železniškega viadukta v Grahovem pri Sv. Luciji

V Grahovem pri Sv. Luciji v coni B Julijske krajine je bil otvorjen veliki železniški viadukt na progi, ki veže Jesenice z Gorico. Prva poskusna lokomotiva je že peljala preko mostu in tudi prvi vlak.

Viadukt so začeli obnavljati pred nekoliko meseci. Zasluga požrtvovalnih delavcev, ki so delali vse nedelje in praznike ter večkrat tudi po 12 ur dnevno je, da je viadukt bil dograjen v tako kratkem času. Delo je bilo zelo težavno, ker most ni raven, ampak je grajen v krivini. Celoten most je dolg 150 metrov in ima pet odprtin po 30 metrov razpona. Tri odprtine so bile porušene in so jih delavci sedaj obnovili. V sredini je most visok 25 metrov.

SEE
Launderall

by Jacobs

A SENSATIONAL NEW

Completely Automatic

HOME LAUNDRY

WITH THESE OUTSTANDING FEATURES

- * Better Washing Results
- * Greater Safety
- * Larger Capacity
- * Greater Economy
- * Pre-Soaking Eliminated

BETTER BUILT TO DO A BETTER JOB

East Appliance Service and Sales

DEALERS IN ELECTRICAL APPLIANCES

ALL HOME APPLIANCES REPAIRED

18724 ST. CLAIR AVE. - IVanhoe 7263

ANDREW KNAUS - GEORGE KNAUS

**SLOVENSKA
KUCHARICA**

NOVA KNJIGA S KUHINJSKIMI RECEPTI,
sestavljena po Ivanki Zakrajšek v New Yorku

JE NAPRODAJ V URADU

"ENAKOPRAVNOSTI"

CENA KNJIGE \$5

PREŽIHOV VORANC:

JAMNICA

ROMAN SOSEKSE

Spisan leta 1941. tik pred razpadom stare Jugoslavije

(Nadaljevanje)

Vsa Permanova zunanost, njegova postava, oči, stisnjene ustnice, vse je kazalo, da bi v tem primeru tudi on ostal trd, neizprosni. Njegova kmečke lo-kavost pa tega ni mogla priznati, zato se je pričel izvijati:

"To bi šele videli. Mogoče bi pa..."

"Ne govoriči, Perman!" je vzkliknil Lukač zmagoslavno. "En host bi mi ti popustil! Ne ti in kdo drug. Sam bi moral trpeti škodo, kakor bi vedel in znal. Tako je na tem svetu. Če ne boš ti mene, bom pa jaz tebe. To je trgovina, Perman..."

Mladi trgovec seveda ni hotel povedati kmetu še ene povsem verjetne možnosti: ako bi si bil kupil les predrago, bi ga kmetu preprosto ne plačal po dogovorjeni ceni, ker bi mu namreč kmet ne imel kaj vzeti in bi se moral zadovoljiti s tem, kar bo od njega dobil.

In kakor je Ahac pred nekaj meseci sedel pred bratom Permanom, ko mu je ta hladno zabrusil v obraz: "En host boš dobil!" tako je sedaj Perman sedel pred Lukačem ves strit in razočaran. Toda tudi zdaj se Perman ni spomnil upravičene zahteve svojega brata in svoje sestre po zvišanju dote, ampak je mislil le na svojo nesrečo. Smilil se je sam sebi, ko je sprevidel, kako ga hoče ta njegov mladostni prijatelj, hladno-krvno oicigani morda za nekaj stotisoč in s tem tako rekoč na cesti pobrati trud nekaj per-manških rodov. On bi danes ne sedel tukaj pred trgovcem, ako bi njegovi predniki živeli, kakor se ljudem spodobi, ako bi si privoščili, ne pa stradali in hodili na pol goli naokrog. Ves ta les, za katerega se zdaj prepirata, bi bil lahko sproti pojedli.

Nastal je kratek, a mučen molk, med katerim je Lukač gledal proti vratom. Perman pa je strmel v tla. Iz gostilniške sobe se je slišalo rogoviljenje pijanega Ložekarja, ki je spet vpil:

"Tri dni pa oleja ni..."

Kmet je naporno razmišljal o tem, ali naj Lukaču takoj vrže v obraz poslednjo grožnjo ali ne. Bil je namreč pretrdoglav, da bi se bil že vdal v usodo. Imel je na razpolago še eno sredstvo, o katerem je zadnje čase veliko razmišljal, in to je bila sodnija. Vendar kot kmet ni imel dovoljnega zaupanja niti v postave niti v tiste, ki postavljajo merilo. Po kratkem preudarjanju pa je vendar bruhalo iz njega:

"Dobro! Če nočeš z lepa, boš moral zgrda. Sam dobro veš za postavu, da kupčije, sklenjene za polovico prepoceni, niso veljavne. Kakor hočeš..."

Lukač se je nasmehnil:

"Stori, kakor se ti zdi, toda rečem ti, da ne boš nič opravil. Les ni grunt..."

"Dobro, ako je to tvoja zadnja beseda, se bova pa drugod pogovorila."

Permana je kuhal srd, zato je vstal in zapustil hišo, ne da bi poravnal popito pijačo. Odstranil se je predvsem, ker se je bal, da bi nesramnega kupca ne udaril in si s tem nakopal še kakih nepotrebnih sitnosti na glavo. Tudi lepa pomladna noč, ki je bilo razgrnjena čez tiho pokrajino, ga s svojim svežim, toplotnim zrakom, s svojimi brezštevilnimi lučkami na jasnem nebu ni mogla razvedriti. Gredoč je preklinjal vse trgo-ve tega sveta in delal načrte, kako bi se izkopal iz mreže, kamor se

"Tako nazaj, v lesu imam jaz besedo..."

Delavci so se z Lukačem na čelu vrnili v gozd in nadaljevali z delom. Odmeki sekir so kmalu privabili Permana nazaj; med prodajalcem in kupcem se je raznel srdit prepir. Perman je postal kar divji in si ni dal nič dopovedati. Naposled se je zagnal v stole, na katerih je tesal Dovganoč, in jih prevrnil z lesom vred. Delavci so bili med dvema ognjema; Lukač jih je silil k delu, kmet jim je branil delati. Ker se je bilo treba ozirati na oba, so delavci prenehali delati in čakali, kaj bo. Naposled so z Lukačem vred zapustili Permanov gozd in odšli v Jamnico, kjer naj bi počakali na odločitev. Lukač jih ni pustil nikamor, trdeč, da se bo šel tisti ali vsaj prihodnji dan odločiti njegova pravica in bo Perman moral plačati delavcem zamujene šhte. Čeprav je bilo sredi tedna, so delavci ostali in začeli piti. Ker se zaveda z lesom ni odločila niti prihodnji, niti tretji, niti četrti dan, so delavci ostali pri Lukaču do nedelje in zapili vse, kar so imeli pri trgovcu prisluženega, ter se nazadnje še zadovoljili.

Lukač in Perman sta hodila na sodnijo. Lukač je imel lažje stališče kakor Perman, ker je imel podpisano pogodbo, in izid prepira je bil tako rekoč vnaprej jasn. Vendar je najeti advokat Permanu obljubljal, da bo pravdo on dobil, da jo tako rekoč mora dobiti, ker je pravica na njegovi strani. Perman je res dosegel začasno prepoved sekanja ter odstranitve že posekanega lesa iz gozda. Toda že v prvi instanci je pravdo izgubil, razen tega je bil obsojen še na plačilo škode, ki jo je trgovec Lukač zaradi zamude utrpel pri

Zanesljiv

zakonski par, srednjih let, želi dobiti kje stalno službo oskrbnika in oskrbnice v kakšnem poslopiju. Prosi se, da se ponudbe pošlje na naslov "Oskrbnik" % Enakopravnost, 6231 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio.

ČISTILNA RAZPRODAJA

Tu je izborna prilika, da si prihranite denar na novi suknji, obleki ali klobuku, na krilih, bluzah, jopičih in slacks ter otroških snowsuits, kot tudi na mnogotero drugih potrebščinah, ki jih rabite.

Pri nas dobite tudi "Built-up" spodnja krila za ženske; in 51 Gauge Nylon nogavice po \$1.75.

ANZLOVAR'S
DEPT. STORE
6214 ST. CLAIR AVE.
EN 8042

JOS. ŽELE IN SINOVI

POGREBNI ZAVOD

6502 ST. CLAIR AVE. ENdicott 0583
Avtomobili in bolniški voz redno in ob vsaki uri na razpolago.
Mi smo vedno pripravljeni z najboljšo postrežbo.
COLLINWOODSKI URAD:
452 EAST 152nd STREET Tel.: IVanhoe 3118

INCOME TAX RETURN

Čenjenemu občinstvu v naznanje, da poleg uradnih notarskih zadev, denarnih pošiljatev in paketov v staro domovino, izpolnjujemo tudi listine za dohodninski davek. (INCOME TAX RETURN.)

Ker imamo mnogo let izkušnje, ste lahko uverjeni, da bo vaša listina za dohodninski davek, po določbah Internal Revenue, pravilno urejena, ako se zglasite v našem uradu, da vam listino uredimo, za kar se vlijudno priporočamo.

STEVE F. PIRNAT CO.

6516 ST. CLAIR AVE. HEnderson 3500
CLEVELAND 3, OHIO

trgovini njegovega lesa, dasi-ravno ni imel prav za prav nobene škode, ampak je s tem pričakal še večji dobiček, ker je cena lesa še poskočila.

Izgubil je pravdo tudi v drugi instanci.

Perman je divjal in na potu domov razgrajal proti pravici, ki jo je sodnija odmerila, trdeč, da je postava naperjena proti kmetom, da je sploh ves svet proti njim. Spotoma je pil že v Dobrihah in proti večeru vinjen prispel k tretji jamniški gostilni pri Černjaku, ki je stala ob občinski cesti iz Dobrihah v Jamnico. Tam je našel že nekaj pivcev, ki so srebrali žganje in pili mošt. Vstopivši v gostilno je Perman zavpil:

"Štefan vina na mizo! Če je šlo danes pol grunta, naj gre še cel..."

Perman je iz obupanosti vso noč popival ter napajal cel trop pijancev. Kakor da bi se v njem nekaj zlomilo, se je od-tihmal ves premenil, postajal delomrzen in se vedno huje vdal-pijati. Jamnica pa je skominzgala z ramami in rekla:

"Perman bo pač šel..."

Osmo poglavje

Po dolgem času je jamniški župan Stražnik spet sklical sejo občinskega odbora. Od zadnje seje se je nakopičilo že toliko drugih vlog, da je niti tak človek, kakršen je bil župan Stražnik, ki je iz dna svoje duše sovražil dolgovozna posvetovanja in prerekanja, ni mogel več odlašati. Županu kakor vsemu občinskemu odboru je volivna doba sicer že davno potekla. Prav ob izbruhu svetovne vojne bi morale biti

novе volitve, ki pa jih seveda ni bilo, in tako so bili občinski moške zdaj že deseto leto na krmilu, ker jih je politična oblast kot pripadnike slovenske stranke tudi po prevratu pustila pri miru ter jih ni nadlegovala s kakim gerentstvom. Med vojno je ta izjema županu Stražniku bila kar dobrodošla, ker mu zaradi tega ni bilo treba k vojakom, po vojni pa je njemu kakor mnogim drugim občinskim možem zaradi mnogih novotarij in drugih homati-j stvar začela presedati in večina si je želela novih volitev, ki bi jih rešile neprijetnih občinskih opravkov.

(Nadaljevanje sledi)

V "Enakopravnosti" dobite vedno sveže dnevne novice o dogodkih po svetuin doma!

ISCE SE GOSPODINJO

ki bi prevzela popolno oskrbo majhne družine. Dober dom za pravo osebo. Za podrobnosti pokličite EN 1663 med 8.30 zj. in 5. pop. ali Willoughby 961 W 5 po 6.30 uri zvečer, in vprašajte za Mr. Bobich.

MARINKO'S BEVERAGES

SADJE IN ZELENJAVA

Pivo — vino — Cordials

Dovajamo na dom in preskrbimo pivo in mehke pijače za svatbe in zabave.

416 E. 156 St., IV 3170

B. J. RADIO SERVICE

1363 E. 45 St. — HE 3028

SOUND SYSTEM

INDOOR—OUTDOOR

Prvovrstna popravila na vseh vrst radio aparatov

Tubes, Radios, Rec. Players

Vse delo jamčeno

Zakrajsek Funeral Home, Inc.

6016 ST. CLAIR AVENUE

Tel: ENdicott 3113

Oblak Mover

Se priporoča, da ga pokličete vsak čas, podnevi ali ponoči. Delo garantirano in hitra postrežba. Obrnite se z vsem zaupanjem na vašega starega znanca

John Oblaka

1146 East 61 Street
HE 2730

ŽENSKÉ

ZA SNAŽENJE URADOV

V POSLOPIJU

Stalno delo.

Dobra plača od ure

z bonusom.

Zglasite se pri predelavki

ob večerih.

HIPPODROME BLDG.

12. nadstropje

POMOČNICE ZA URADNIŠKI LUNČ ROOM

Delajte v čistem, prijetnem ozračju.

Morate biti večji angleščine.

Samo čedne, snažne in večje žene v starosti 20 do 35 let se naj prijavijo.

Plača \$29 za 40 ur dela.

Dobi se obele in uniforme.

Zglasite se pri

THE OHIO BELL TELEPHONE CO.

Soba 901

700 Prospect Ave.

NAZNANILO IN ZAHVALA

S tugo in žalostjo v naših srcih naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancom britko vest, da je nemila smrt iztrgala iz naše srede našo ljubljeno in nikdar pozabljeno soprogo in mater

VALENTINO LUDWIG

rojena Šircelj

Blagopokojnica je podlegala srčni bolezni dne 17. decembra v Milwaukee, Wis. Stara je bila 52 let in je bila doma iz Bača na Notranjskem pri Št. Petru na Krasu. Pogreb se je vršil 20. decembra iz zavoda Vindler ter po opravljenih cerkvenih pogrebnih obredih je bilo njeno truplo položeno v hladno grudo na pokopališče Holy Cross.

Tem potom se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so položili krasne vence h krsti blagopokojnice, kar je bilo v dokaz vaše ljubezni in spoštovanja napram njej, nam pa v tolažbo.

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki so darovali za sv. maše, ki se bodo brale za mir in pokoj duše pokojnice.

Naša zahvala bodi izrečena tudi vsem, ki so prišli pokojnico pokropiti, ko je ležala na mrtvaškemu odru, in vsem, ki ste jo spremlili na njeni zadnji poti na pokopališče.

Prisrčno se zahvaljujemo podružnici Slovenske ženske zveze, katere je bila pokojnica članica, za spremstvo na pokopališče, enako tudi društvu "Bratska svoboda in Sloga" ter predsedniku društva Mr. Joe Bevšek, ki je podal poslovilni govor ob odprtemu grobu na pokopališču.

Zahvaljujemo se enako najlepše nosilcem krste: Mr. Joe Kristoficer, Mr. John Kubiček, Mr. Ollie Hencen, Mr. Herbert Jutek, Mr. Frank Medved in Mrs. Frank Susnik.

Iskreno zahvalo izrekamo vsem, ki ste nam prišli na pomoč in nam stali ob strani v tolažbi v dneh naše velike britkosti.

Preljubljena in nikdar pozabljena soproga in mati! Britko nas je zadelo, ki si nagloma zbolela, a ko je prišla bela žena in Ti pretrgala nit življenja, nam je nastalo naše srce. Ne britke solze ne prošnje Te več ne zbude iz tega sna. Zaman Te iščejo naše oči, zaman se oziroma po hiši, Tebe od nikoder ni. Drage soproge in mamice ni več v naši sredi. Počivaj v miru in hladni ameriški grudi, spomin na Tvoje blago srce si bomo ohranili do konca naših dni, dokler se skupno s Teboj še enkrat ne združimo!

Žalujoci ostali:

ANTON LUDWIG, soprog

RUTH, hčerka

PETER SHIRCELJ, brat

V Clevelandu zapuška sestrčno IVANKO RENKO, v Coloradi sestrčno LOJZO PAVLOVEC, v Brilland, Novi Mehiki, bratranca TONY KALČIČ, v Argentini sestrčno JUSTINO KALČIČ, v staremu kraju pa štiri sestrčice: MARIJO, TONO, FRANO in PAVLO KALUŽA, bratranca MATIJO KALČIČ in več drugih sorodnikov.

Milwaukee, Wis., dne 22. januarja 1947